

[Valdemar Thomsen.]

følger i Stedet for at benytte den billige og naturlige, som vi andre giver Anvisning paa, det er slet ikke Samfundets Interesser, men derimod Storfinsansens. For det er dog klart, at en Millionær og andre Velhavere kan tage sig let, om Forbrugsgenstande stiger i Pris, naar Værdien af deres Kapital forbliver uændret og Indtægten af den, takket være et urimeligt Renteniveau, bliver den samme. En saadan Fordeling af Byrderne lader sig ikke opretholde. Storfinsansen maa have sin Part af de Byrder, andre segner under; men det kan kun ske ved at følge den Anvisning, vi har givet.

Ogsaa af den Grund vil det i Landbruget føles som en stor Skuffelse, at de, som skulde varetage Landbrugets Interesser, indirekte eller ved det Forlig, her er Tale om, støtter Regeringens ødelæggende økonomiske Politik. Herigennem faar Regeringen en Anerkendelse, som den afgjort ikke har fortjent, og jeg ser ikke rettere, end at alle, som giver det foreliggende Lovforslag deres Tilslutning, paatager sig et Medansvar, som vil blive tungt at bære.

Hvad vil nemlig Konsekvensen blive af den Politik, Forslaget her er et vigtigt Led af? For Landbruget vil Konsekvensen blive den, at Tvangsauktioner og Tvangssalg vil brede sig som en Pest; Arbejdskraft bliver simpelt hen ikke til at faa, fordi de nødvendige Midler til Lønninger ikke kan skaffes, og selv om Landmændene sammen med deres Familier slider Dagen igennem, vil Produktionsapparatet gradvis blive ødelagt. Nu, da Eksportindtægterne fuldstændig svigter, er det mere end nogen Sinde tidligere paakrævet, at der enten paa den ene eller den anden Maade bliver tilvejebragt økonomisk Balance. Produktionen kan nemlig ikke holdes i Gang, medmindre Tendensen ledes i Retning af gensidige Tjenester; men det lader sig ikke gøre paa den Maade, man her anviser. At føre Udviklingen i denne rigtige Retning vil til enhver Tid være vigtigt, og som Situationen tegner sig nu, er det livsvigtigt.

Landbrugsministeren var i sin Fremsettelsestale inde paa Tanken om, at der særlig i Landbruget er store Beskæftigelsesmuligheder; kedeligt blot, at Ministeren er af den Opfattelse, at de Foranstaltninger, vi her behandler, „kan medføre den fornødne Forbedring og Stabilisering“, som han sagde i Talen. Hvis Landbruget gennem de senere Aar i Stedet for at blive udbyttet var blevet konsolideret, vilde der ikke have været noget i Vejen for, at Produkterne — som Lovforlaget altsaa forudsætter — for en Tid sælges

til tabgivende Priser. Nu lader det sig af de Grunde, jeg har peget paa, ikke gøre. Selv Regeringen er nu klar over, at det havde været bedre at lade Landbruget faa en passende Løn for sit Arbejde end at smide Penge i Grams og sætte Værdierne over Styr. De Ressourcer, Landbruget burde have haft, er forbrugt, og derfor er Stillingen saa haabløs, som Tilfældet er.

Hvis Landbrugets betroede Mænd havde gjort Brug af den Bemyndigelse, de er i Besiddelse af, vilde det selvfølgelig have været muligt at skabe et nogenlunde tilfredsstillende Eksistensgrundlag for Landbruget paa en saadan Maade, at der ikke paa samme Tid var Mangel paa Arbejdskraft og stigende Ledighed, paa en saadan Maade, at det Valutarov, der foregaar, blev bragt til Ophør. Disse nedværdigende Tilstande kunde være bragt til Ophør. Det skete ikke, og derfor vil der i Landbruget brede sig en grænseløs Skuffelse. Maaske vil det, naar det kommer til Stykket, ikke blive de økonomiske Virkninger, der bliver de værste, men derimod de moralske; det kan medføre, at Arbejdslysten og Arbejdsglæden gaar fløjten sammen med Troen paa, at der overhovedet er nogen Vej frem for Landbruget. Saadan kan det gaa, og derfor vil Ansvaret ogsaa blive tungt at bære.

Foreløbig vil jeg trøste mig med og haabe paa, at Selvhjælpviljen, som den har givet sig Udtryk i de forskellige Bondestævner, sidst ved Odensemødet, ogsaa gennem Underskrifterne paa Odensekortene, fortsat maa være fremherskende, og at Bondens urgamle Instinkter er levende og stærke, for hvis det er Tilfældet, vil det trods alt vise sig, at hvor der er en Vilje, er der ogsaa en Vej.

Jens Thomsen: Med Hensyn til Smørordningen betyder det foreliggende Lovforslag en Forlængelse af den nugældende Smørlov. Det skal erkendes, at en Smørpris paa Hjemmemarkedet af 3 Kr. er mere tilfredsstillende for Sommerhalvaaret end for Vinterhalvaaret, men det er ogsaa for lille en Pris i Sommerhalvaaret, naar man tager alle Forhold i Betragtning. Men jeg skal med Hensyn til Prisspørgsmaalet paa Hjemmemarkedet nøjes med at henvise til mine Udtalelser ved Behandlingen af den gældende Smørlov. Det vilde være Spild af Tid at stille Ændringsforslag nu.

Jeg maa dog henlede Opmærksomheden paa Udviklingen i de faa Maaneder siden Lovens Vedtagelse. Dengang var Spørgsmaalet, hvordan vi kunde opretholde en tilstrækkelig Smørproduktion for at til-